

**НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І
ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ УКРАЇНИ**

Кафедра банківської справи та страхування

ЗАТВЕРДЖЕНО
Економічний факультет
«13» червня 2025 р.

**РОБОЧА ПРОГРАМА
НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
«ФІНАНСОВЕ ШАХРАЙСТВО»**

Галузь знань *D «Бізнес, адміністрування та право»*

Спеціальність *D2 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»*

Освітня програма *«Фінанси і кредит»*

Факультет *Економічний*

Розробники: *Мельник С.С., ст.викл., к.е.н.*

Київ – 2025 р.

Опис навчальної дисципліни_ФІНАНСОВЕ ШАХРАЙСТВО

Зазвичай, отримання фінансових ресурсів передбачає направлену діяльність, яка, в свою чергу, супроводжується із витратами часу, фінансових і економічних ресурсів, людських ресурсів, крім цього слід зважати на дії конкурентів, вдачу, зайнятість ринку тощо. Тому виникає спокуса заволодіти фінансовими ресурсами в найкоротші терміни, з мінімальним витрачанням матеріальних, фінансових ресурсів та так, щоб суспільство не усвідомило цей шлях накопичення фінансової заможності, що ігнорує суспільні правила, у вигляді законів, ділових і господарських звичаїв, моралі, норівів. Зважаючи на вищенаведене, актуалізується роль боротьби із фінансовим шахрайством в сфері економічних відносин.

Курс «Фінансове шахрайство» відноситься до вибіркової дисципліни і побудований на основі синтезу наукових надбань світової теоретичної думки з узагальненнями новітньої господарської недобросовісної практики різних країн, а також процесів, що характеризують фінансове шахрайство як у світовому масштабі, так і в Україні. Отримані знання щодо обструкції фінансовому шахрайству, пов'язаному із оборотом грошей, в тому числі і як засобу обігу та кредитних відносин в сучасній економіці студенти зможуть застосовувати у своїй подальшій фаховій діяльності.

Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній ступінь		
Освітній ступінь	МАГІСТР	
Спеціальність	072 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»	
Освітня програма	Фінанси і кредит	
Характеристика навчальної дисципліни		
Вид	вибіркова	
Загальна кількість годин	150	
Кількість кредитів ECTS	5	
Кількість змістових модулів	2	
Курсовий проект (робота) (за наявності)	-	
Форма контролю	екзамен	
Показники навчальної дисципліни для денної та заочної форм здобуття вищої освіти		
	Форма здобуття вищої освіти	
	денна	заочна
Курс (рік підготовки)	1	
Семестр	2	
Лекційні заняття	15 год.	год.
Практичні, семінарські заняття	30 год.	год.
Лабораторні заняття	год.	год.
Самостійна робота	105 год.	год.
Кількість тижневих аудиторних годин для денної форми здобуття вищої освіти	3 год.	год.

1. Мета, завдання, компетентності та програмні результати навчальної дисципліни

Мета- надання здобувачам вищої освіти теоретичних та практичних знань для управління роботою в організації виявлення, протидії та запобігання фінансовому шахрайству, сформувати у здобувачів вищої освіти теоретичну базу для наступного оволодіння практикою використання

інструментів із боротьби із фінансовим шахрайством; вивчення економічних відносин, пов'язаних з оборотом грошей та виявлення фінансового шахрайства в сучасній економіці.

Завдання - вивчення та оволодіння базою знань з теорії(концепцій) боротьби із фінансовим шахрайством;

- вивчення економічного змісту таких категорій як „фінансове шахрайство”, „недобросовісна фінансова діяльність”; «недобросовісна економічна діяльність» тощо;
- оволодіння особливостями організації виявлення фінансового шахрайства в межах економічних відносин;
- засвоєння основ протидії фінансовому шахрайству;
- оволодіння знаннями щодо запобігання фінансовому шахрайству;
- засвоєння знань щодо здійснення процесу запобігання фінансовому шахрайству;
- розуміння специфіки діяльності економічних суб'єктів із боротьби із фінансовим шахрайством;
- засвоєння особливостей співпраці України з міжнародними організаціями із боротьби із фінансовим шахрайством.

Набуття компетентностей:

інтегральна компетентність (ІК): інтегральна компетентність (ІК): здатність розв'язувати складні задачі і проблеми у професійній діяльності або у процесі навчання у сфері фінансів, банківської справи та страхування, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

загальні компетентності (ЗК):

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК6. Навички міжособистісної взаємодії.

ЗК9. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

СК7. Здатність до пошуку, використання та інтерпретації інформації, необхідної для вирішення професійних і наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

Програмні результати навчання (ПРН).

ПР1. Використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.

ПР4. Відшуковувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР10. Здійснювати діагностику і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання.

2.Програма та структура навчальної дисципліни для:

– повного терміну денної (заочної) форми здобуття вищої освіти;

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин												
	денна форма							заочна форма					
	тижні	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
			л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14
Змістовий модуль 1. Сутність фінансового шахрайства													
Тема 1 Феномен	1	19	2	2			15	-	-	-	-	-	-

фінансового шахрайства													
Тема 2 Теорії детермінації фінансового шахрайства	1	21	2	4			15	-	-	-	-	-	-
Тема 3 Елементи конструкції фінансового шахрайства	1,2	21	2	4			15	-	-	-	-	-	-
Разом за змістовим модулем 1	60		6	10			45						
Змістовий модуль 2. Фінансове шахрайство в економічній практиці													
Тема 4 Фінансове шахрайство в сучасній економічній практиці	1	23	3	5			15	-	-	-	-	-	-
Тема 5 Сліди здійснення та наслідки фінансового шахрайства	1	22	2	5			15	-	-	-	-	-	-
Тема 6 Особа фінансового шахрая та спеціалітет фінансового шахрайства	1	22	2	5			15	-	-	-	-	-	-
Тема 7 Боротьба із фінансовим шахрайством		22	2	5			15						
Разом за змістовим модулем 2	90		9	20			60	-	-	-	-	-	-
Усього годин	150		15	30			105	-	-	-	-	-	-

3. ТЕМИ ЛЕКЦІЙ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Феномен фінансового шахрайства	2
2	Теорії детермінації фінансового шахрайства	2
3	Елементи конструкції фінансового шахрайства	2
4	Фінансове шахрайство в сучасній економічній практиці	2
5	Сліди здійснення та наслідки фінансового шахрайства	2

6	Особа фінансового шахряя та спеціалітет фінансового шахрайства	2
7	Боротьба із фінансовим шахрайством	3
Всього годин		15

4.ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Феномен фінансового шахрайства	4
2	Теорії детермінації фінансового шахрайства	4
3	Елементи конструкції фінансового шахрайства	4
4	Фінансове шахрайство в сучасній економічній практиці	4
5	Сліди здійснення та наслідки фінансового шахрайства	4
6	Особа фінансового шахряя та спеціалітет фінансового шахрайства	4
7	Боротьба із фінансовим шахрайством	6
Всього годин		30

5.ТЕМИ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1	Феномен фінансового шахрайства	15
2	Теорії детермінації фінансового шахрайства	15
3	Елементи конструкції фінансового шахрайства	15
4.	Фінансове шахрайство в сучасній економічній практиці	15
5.	Сліди здійснення та наслідки фінансового шахрайства	15
6.	Особа фінансового шахряя та спеціалітет фінансового шахрайства	15
7.	Боротьба із фінансовим шахрайством	15
Всього годин		105

6.МЕТОДИ ТА ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ:

- усне або письмове опитування;
- співбесіда;
- тестування;
- захист міні- проектів;
- самооцінювання.

7.МЕТОДИ НАВЧАННЯ (ВИБРАТИ НЕОБХІДНЕ ЧИ ДОПОВНИТИ):

- метод проблемного навчання;
- метод практико-орієнтованого навчання;
- кейс-метод;
- метод проєктного навчання;
- метод перевернутого класу, змішаного навчання;
- метод навчання через дослідження;
- метод навчальних дискусій та дебат;
- метод командної роботи, мозкового штурму
- метод гейміфікованого навчання.

8.ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ.

Оцінювання знань здобувача вищої освіти відбувається за 100-бальною шкалою і переводиться в національну оцінку згідно чинного «Положення про екзамени та заліки у НУБіП України»

8.1. РОЗПОДІЛ БАЛІВ ЗА ВИДАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Вид навчальної діяльності	Результати навчання	Оцінювання
семестр		
Модуль 1. Сутність фінансового шахрайства		
Практична робота 1. Феномен фінансового шахрайства	ПРН 1, ПРН 4, ПРН10 Використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності. Відшукувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування. Здійснювати діагностику і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання. В тому числі змістовно виокремлювати такі поняття, як фінансове шахрайство, недобросовісна фінансова діяльність тощо.	15
Самостійна робота 1.		5
Практична робота 2. Теорії детермінації фінансового шахрайства		20
Самостійна робота 2		5
Самостійна робота 3. Елементи конструкції фінансового шахрайства		20
Практична робота 3.		5
Модульна контрольна робота 1		30
Всього за модулем 1		100
Модуль 2. Фінансове шахрайство в економічній практиці		
Практична робота 4. Фінансове шахрайство в сучасній економічній практиці	ПР1. Використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності. ПР4. Відшукувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування.	12
Самостійна робота 4.		5
Практична робота 5. Сліди здійснення та наслідки фінансового шахрайства		12
Самостійна робота 5.		5
Практична робота 6. Особа фінансового шахрая та спеціалітет фінансового шахрайства		12
Самостійна робота 6.		5
Практична робота 7. Боротьба із		14

фінансовим шахрайством	ПР10. Здійснювати діагностику і моделювання фінансової діяльності суб'єктів господарювання.	
Самостійна робота 7.		5
Модульна контрольна робота 2		30
Всього за модулем 2		100
Навчальна робота	(M1+M2)/2*0,7 ≤ 70	
Екзамен	30	
Всього за курс	(Навчальна робота + екзамен) ≤ 100	

8.2. Шкала оцінювання знань здобувача вищої освіти

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка за національною системою (екзамени/заліки)
90-100	відмінно
74-89	добре
60-73	задовільно
0-59	незадовільно

8.3. ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо деделайнів та перескладання	<i>НАПРИКЛАД:</i> роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання модулів відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності	<i>НАПРИКЛАД:</i> списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування	<i>НАПРИКЛАД:</i> відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

9. НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

- 1. Мельник С.С., Аврамчук Л.А. Методичні вказівки з вивчення дисципліни «Фінансове шахрайство». Київ: ЦП «Компринт». 2023.
- Електронний навчальний курс, розроблений на базі платформи e-learn, розміщений на навчальному порталі НУБіП України. Вебсторінка.
- 2. Навчально-методичний комплекс з дисципліни «Фінансове шахрайство».
- 3. Мельник С.С., Аврамчук Л.А. Методичні рекомендації для самостійного вивчення дисципліни «Фінансове шахрайство». Київ: ЦП «Компринт». 2023.
- 4. Аврамчук Л.А. Муравський О.А. Словник-довідник економічних термінів з дисципліни «Гроші і кредит» для студентів ОС «Бакалавр» спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування», (DICTIONARY –REFERENCE BOOK OF THE ECONOMIC TERMS For subject MONEY AND CREDIT, full-time programs EL "Bachelor" (072 “banking and insurance”). Київ: ЦП «Компринт». 2021. 40с.

10. РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ

- Мельник С.С. Актуальні напрями розвитку аналітичної діяльності у контексті підслідності бюро економічної безпеки // Митна безпека: науковий журнал. 2021. Випуск 5. С.124-130.

2. Мельник С.С. Сутність фінансового шахрайства в комерційному банку. Серія «Міжнародні економічні відносини та світове господарство». 2016. №6 (ч.2). С.91. (91-95).
3. Мельник С.С. Абстрактна модель фінансового шахрайства в комерційному банку // Науковий вісник Міжнародного гуманітарного університету. Серія «Економіка і менеджмент». – 2017. - №24 (ч.2). – С.69. (69-73).
4. Гроші, банки та кредит: у схемах і коментарях : навч. посібник/ за ред. Б. П. Луціва. Тернопіль : Карт-бланш, 2020. 225 с.
5. Лазепко І.М., Алексеєнко М.Д. та ін. Банківські операції: навч. посіб. /за наук. ред. А. М. Мороза. Київ: Ун-т «Україна», 2017. 42 с.
6. AVRAMCHUK L., KOSTIUK V. DEVELOPMENT OF CREDIT UNIONS IN THE FINANCIAL MARKET OF UKRAINE/Collective monograph."Компринт", 2021, 160с.
7. Офіційний сайт Національного інституту стратегічних досліджень. URL: <https://niss.gov.ua/>
8. Офіційний сайт Мінфін URL: <https://index.minfin.com.ua/> (дата звернення 24. 08. 2021)
9. Офіційний сайт Unionstandardbank. Мікрокредити в Україні:переваги та недоліки URL: <https://unionstandardbank.com/>
10. Офіційний сайт НБУ URL: <http://www.bank.gov.ua>
11. Офіційний сайт Державної служби статистики України URL: <http://www.ukrstat.gov.ua>
12. World Deposit Rates: [Електроний ресурс]. URL: <https://europe.deposits.org/>